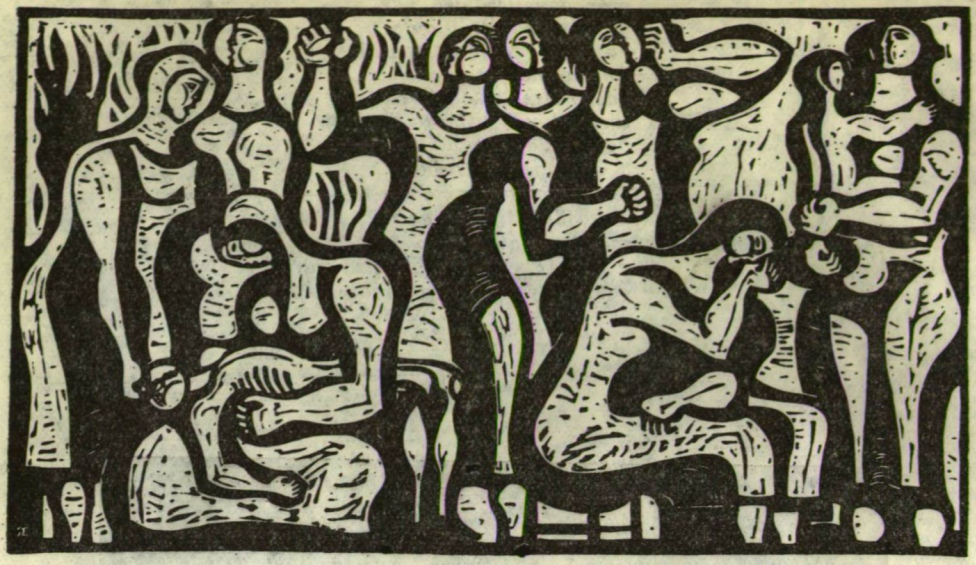

Stefánizi Edit linómetszete

DÉR ENDRE

SISAKFEJŰEK

(Kisregény, II. rész)

7.

Hiába, Éva anyja nem tud diszkrét lenni. A fél várost megkérdezte, hogyan kell eljárni abortuszügyben. Természetesen úgy tálalta az ügyet, hogy Gyula felelőtlensége miatt van az egész.

Éva már mindenre felkészült. Elveteti a gyereket, hiszen még fiatal, se lakásuk, se semmijük, Gyula kifejezetten idegenkedik a gondolatától is... Csak a bizottság előtt ne kellene megjelenni. Kifogásokat keresni, az ő érveiket meghallgatni, és a többi...

— Elintéztem, nem kell a bizottság elé menned. Minden kész, minden el van intézve, csütörtökön kilencre éhgyomorral légy a női klinikán, mindjárt elsőnek fognak venni.

— Anyu, gyere el velem. Úgy félek... Ugye, eljössz, anyukám?

— Fiam, én úgy szégyellem magam... megértheted... én még életemben nem csináltam ilyent.

S Éva lélekben megint bezárkózott az anyja elől. „Nem az a fontos, hogy az ember az életben mindig tökéletes tudjon lenni — okoskodott magában —, az a fontos, hogy ne higgyük magunkról azt, hogy tökéletesek vagyunk..."

Most azt kell megértenie, hogy a „tökéletességet" megközelítő tulajdonságok nemcsak az övéi. Nem is csak néhány emberé, hanem nagyon soké. Nem ő a legszebb nő... Hiszen tőle se kell a gyerek Gyulának, mint ahogy nem kellett Magditól.

Milyen furcsa. Nem kell az ő gyereke Gyulának. Nem kell neki. S az anyja szégyelli magát. Hogy mennyi hidegség és mennyi közöny van a világon... Mert mi tulajdonképp a szégyenkezés? Közöny. Negatív tulajdonság, amivel el lehet ítélni másokat, anélkül, hogy mi magunk bármit is cselekednénk...

Éva csütörtökön kilenckor egyedül ment a női klinikára.

8.

Ő volt az utolsó. Elaltatták. Még szerencse, hogy semmire nem emlékezett. Csak az ágyban tért magához. Tudta, hogy elvették tőle a gyereket, és nem akarta kinyitni a szemét. Valaki megfogta a kezét.

— Éva!...

— Péter — mondta szinte hangtalanul, és azt hitte, hogy álmodik.

Valaki megcsókolta a kezét.

— Péter...

— Szépen viselkedtél.

Éva becsukta a szemét.

— Nem tudtam, hogy te vagy Környei Gyuláné...

— Ott voltál?

A fiatal orvos elmosolyodott.

Talán szégyelled előttem magad?

Éva az orvos kezében hagyta a kezét. Az törte meg a csendet.

— Úgy eltűntél Pestről, nem is hitted, hogy már találkozni fogunk. Látom, férjhez mentél... Jól megvagytok?

Éva kérdően nézett rá.

— Te nem tudod?

— Mit kellene tudnom?

— Ugye, én olyan vagyok, aki mellett nem jó élni?... Aki mellett nem lehet kibírni. Ugye? Mert én mindig mást akarok, mást szeretnék, mint aminek értelme van.

— Kis tündér vagy, Éva. Ne töprengj. Várj, hozok egy nyugtatót, és pihenj egy jó nagyot.

Éva bevette a nyugtatót.

— Te is ott voltál, amikor csinálták... nekem?

Az orvos nevetett.

— Te csináltad?

— Nem. — Megcsókolta Éva kezét. — Én szemsebész lettem. A szomszédból hívattak át, mert emlegettél. Most pihenj. Látom, ki vagy merülve... Milyen különös véletlene a sorsnak, hogy újból megtaláltalak...

— — — — — — — — —

Éva mintha a magasból zuhanna alá, egy kihalt utcarészre. Esik a hó. Január első hete. Szürkül...

A hold enyhén világítja meg a teret. Az utca vége felé villanydúc, az égő nem világít benne. Fiatal lány sétál az utcán.

„De hisz ez én vagyok!" — kiált fel Éva álmában, majd meglapul az egyik fa mögött, hogy egyszer kilesse magát. Milyen is ő, kicsoda ő? Mit ér? Mit akar? Mire képes?...

Sétál az utcán. Inkább lődörög. Látszik rajta, hogy semmi értelmeset nem tudna most csinálni az életben. Gondolat nélkül lézeng. Kinyújtja a kezét, mintha a havat akarná szétmorzsolni. Minden mozdulata szórakozott, tekintete elkalandozó, az egész lány szinte élettelen. Csinos kabát van rajta, divatos kalap, minden ruhadarabja kifogástalan.

A hó esik, fúj a szél, kabátján látszik, hogy már régen lehet az utcán, mert jócskán havas mindene.

Végigsétál a pesti utcán. A szél erősödni kezd, a lányt belefújja a ködbe. Halk, de zaklatott melódia hallatszik, mintha a szél muzsikálna.

A szél visszafelé kezd fújni, visszafújja a lányt is. A fa ágai recsegve, ropogva visszafordulnak, nyöszörögnek, nyújtóznak. Közben a zene fölerősödik, s Éva látja saját magát, amint visszafelé őgyeleg, néha-néha a szél lök rajta egyet.

A gyár két órát jelez. „Letelt a munkaideje!" sikolt fel Éva és hangosan, boldogan beszélni kezd: „Most jön ki az inspekciós szobából... levetette magáról a fehér köpenyt, kabátot vesz föl, kalapot a fejére, most megigazítja a sálat a nyakán, és leszalad a lépcsőn. Körülnéz az úttesten, megnézi a toronyórát és siet hozzám."

Már a sarkon van... talán észre is vette... Hármat számol és ideér.

Nekitámaszkodik a fának és számol csukott szemmel: „Egy... kettő... három". Kinyitja a szemét, körülnéz, de kitartóan tovább számol: „Egy... kettő... három... egy... kettő... három... egy... kettő... három... négy... öt... hat... hét... nyolc... kilenc... tíz..."

„Lehet, hogy nem jön... Mostanában olyan különös. Nem értem, mi lehet vele.

Már a lakására sem hív..., ha találkozunk, úgy tesz, mintha nem is lennék mellette, és ha én nem erősködnék, — el se jönne...

Pedig azt mondta, hogy még senkit nem szeretett úgy, mint engem... Máskor meg azt mondta, ha akarnám, feleségül is venne. Most mégse fog jönni. Érzem... nem jön. Másvalakije van, mert én sose akartam felmenni a lakására... nem is tudom, miért... még most is mindig ellenkezek vele, nem is tudom, miért..."

Mégis jön! (Eléje szalad.) Ó, csak egy ismeretlen ember, aki keresztülszalad az úttesten. Évát megnézi, s mert Éva csinos, Éva is utánanéz, egy szempillantásnyira kacérkodik vele, de lépéseket hall, s megindul az ellenkező irányban.

Egy szerelmespár halad szembe, lassan lépdelve, kéz a kézben, egymást nézik. Éva utánuk lopakodik, kilesi őket, hol az egymásba kulcsolt kezüket nézi, hol a szemüket kutatja... A szerelmespár eltűnik.

Éva csak bámul utánuk, s észre sem veszi, hogy mögötte megállt valaki, és befogja a szemét. Éva határtalanul boldog. Megfordul, és Péter mellére borul. Sír és nevet. Aztán csókolni kezdi a fiút. Péternek kínos kezd lenni a nagy hevesség... lefejti magáról Éva kezét.

Péter: Figyelj csak ide... Most nem tudok veled maradni, most el kell mennem.

Éva: Most mindjárt? Csak azért jöttél, hogy ezt megmondd? És hová mész? Miért?... Letelt a munkaidőd, és egész héten erre a napra vártam... Mostanában nagyon érdekes vagy. Rengeteg a kifogásod. Unsz?... Felelj! Akkor hát?... Ha akarod, fölmegyek hozzád, jó? Nem is tudom, miért vagyok olyan, mért voltam eddig olyan... álszemérmes. Felelj hát! Mit gondolsz kettőnkről?... Hogy gondolod ezután!?... Még sose beszéltünk ilyesmiről, de hát egyszer csak meg kell hogy mondjuk egymásnak, nem?

Péter: Mondtam már neked a múltkor, hogy a magam korabeli, fiatal orvos elsősorban szexuális partnert keres magának. (Csend.)

Éva: És te?

Péter: Nézd, Éva, te jó feleség leszel majd egyszer, valaki talán jól jár veled.

Éva: De hát azt mondtad, hogy úgy még senkit nem szerettél, mint engem.

Péter: (Elhúzza a száját).

Éva: Vagy szerettél, csak nekem így mondtad? Felelj!

Péter: El kell mennem. Megígértem a nagybátyámnak, hogy ma náluk vacsorázom.

Éva: Csak most jöttél... és ha felmegyek hozzád?

Péter: Mondom, hogy nem érek rá! (Ingerülten.) Mindig hisztizel, nem tudod megérteni, hogy dolgom van.

Éva: Te mondtad egy héttel ezelőtt, hogy ma. Azelőtt mindig pontos voltál, még te vártál rám, és mindig te akartad a találkozást... Mást szeretsz?

Péter: Marhaság... ne tedd tönkre magad... Nem bánom, gyere fel estére. Én nyitok majd ajtót. A háziasszonyomnak úgyis nagyon tetszel, nem bánja, ha ott vagy.

Éva: Rendes nő.

Péter: Nyolckor gyere.

Éva: Akkor tízre nem érek be a kollégiumba.

Péter: Akkor nálam alszol.

Éva: Nem lehet pont most, amikor...

Péter: Akkor maradj. (Éva szemrehányó arcába néz, majd hozzáteszi:) Majd máskor.

Éva: Elhúztak tegnap megint.

Péter: Mondtam, hogy tanulj!

Éva: De ha nem tudok! Utálom a matézist, a fizikát. Francia—német szakosnak kellett volna mennem, a nyelvek mindig feküdtek nekem, de a szüleim erőszakoskodtak: legyek építész. És én mindig úgy voltam... Senkitől nem várhattam segítséget. Te is már féllábon állsz, csakhogy megszabadulj tőlem, mit számít neked az, hogy mért nem sikerülnek a vizsgáim... Mért most kezdted ezt az egész szakítási históriát? Miért? Mért játszol velem, amikor nyugalomra lenne szükségem?

Péter: Ha akarod, feljöhetsz, de én most megyek.

Éva: Nekem nem is az a fontos, hogy felmenjek hozzád, hát nem érted?... Mért rohansz?

Péter: Mert muszáj! Megfagysz! Eredj haza, estére találkozunk, na, szia!

(Elmegy. Éva tartaná vissza, visszahúzza a karját, csókolni akarja, de a fiú egy erélyes rántással elszabadítja magát és elsiet).

Éva: (Ellenkező irányba indul. A fánál megáll és hangosan beszélni kezd:) Nem is tudom, hogy írjam meg haza, hogy megint megbuktam. Semmit nem tudtam. Pedig azt hittem, ha tanulok, akkor minden másképp lesz. Ha tanulok, én is majd megváltozom. Erős leszek és céltudatos. Ha tanulok, különb leszek, mint anyám meg Gizi nővérem, aki elhízott a férje mellett... És mondjam meg otthon? Legföljebb nem írom meg haza. Nem írok meg semmit. Valahogy csak kijövök az ösztöndíjból... sose lesz belőlem építész... nem való vagyok én építésznek... Hát akkor mit csináljak?... Mire vagyok én jó?! Mit csináljak?!...

Szél: (Felerősödik. Zúg, fúj, fütyül. Évát is elsodorja. Arrafelé, amerre Péter kiment.)

Éva: Péter!... Este felmegyek! Felmegyek hozzád!

— — — — — — — —

Éva fölriad álmából. Körülötte nyugodtan szuszognak az asszonyok.

Éjszaka van. Csak ne kellene újból elaludnia... Nem akarja végigélni Péterrel való viszonyát. Miért is találkozott vele, miért? Miért *most* gyöngéd hozzá, miért nem *akkor* volt, amikor mindenre kész lett volna érte? Amikor tőle várta a segítséget, az eligazítást... A gyönge emberek senkinek nem kellenek. A lágy emberekre nincs szükség.

Ha egy kicsit keményebb lenne, talán Gyulát is meg tudná változtatni. S ha Gyula megváltozna, nem riadna vissza egy gyerektől...

9.

Éva megint mély álomba merült.

— — — — — — — —

Pest, Széna tér. Emeletes házak, ricsaj, tejes jön az utcán, minden szemetesládát tejjel tölt tele... Az ablakokat most nyitogatják. Házmesterek söprögetnek, gyerekek jönnek, hátukon irdatlan iskolatáskával, postás hordja az újságokat hosszan, szöcskemód szökdelve; messziről mintha szánkók csengetése hallatszanék. Egy tíz év körüli fiúcska vállán hátizsák, kezében zsákszerűség, s hangosan, gyönyörű orgánummal mondja-énekli: „Sz-é-ék-so-ót!" Minden ablak alatt igyekszik elénekelni.

Az elsőemeleti ablak most nyílik ki, megjelenik mögötte Éva hálóingben, pongyolát terít magára, s kikiabál:

— Nekem adjál! Várj, leszaladok érte. (Éva kint az utcán, hálóingben, ráterítve a pongyola, s a gyerekkel beszélget. Autó áll meg mellette. Felsikolt.)

— Anyuék! (Visszarohan a házba.)

Az autóból kiszáll Éva anyja és két „testőre". Az anya elegánsan öltözve, a mai divat szerint, a két „testőr" a harmincas évek divatja szerint; kimérten, sétapálcával. Megállnak egymás mellett.)

Anya: 32-es szám. Ebben a házban laknak... De hol? Kinél? Ezt nem tudták megmondani a kollégiumban... És miért költözött el? Nézzetek szét, és azonnal jelentsétek nekem, mit találtatok.

1. testőr: Ez a fiú ismerős. Tőle kell megkérdezni.

Anya: Kis mocskos gyerek, a szomszéd szappanfőző unokája. Miért tudhatna ő többet a lányomról, mint én? (A gyerek elszalad.)

Éva: (El akar osonni a házból, de a 2. testőr felkiált:)

— Ott van! Ott van! El akar szökni! Szökni akar!!!

Éva: (Megkövülten megáll, a két testőr mellette terem.)

Anya: Éva! Te nem aludtál a kollégiumban!... Te... egy férfi lakásán voltál!

Éva: Nem voltam! És ha azért jöttél, hogy szaglássz utánam, nagyon sajnálom!... Én úgy élek, ahogy tudok, és nem vagyok hajlandó úgy élni, ahogy a szomszédok elképzelik.

Anya: (Sírósan.) Kislányom, neked ki van szíva a nyakad! (Szétnyitja a lánya blúzát.) A melled is! Szent isten!

Éva: Mire vagy kíváncsi? Itt, az utcán akarsz engem levetkőztetni?! Hagyjál, ha mondom!

Anya: Hazajössz, fiam! Most, azonnal! Mondd meg nekem, micsoda démon

bujkál benned, hogy neked csak az a jó, amit titokban lehet csinálni?! Neked csak az a jó, ami fölött az emberek a legjobb esetben becsukják a szemüket. Hát nem sül ki a szemed?!

Éva: Nem!... és nem megyek sehova.

Anya: Hazajössz, ha mondom!... Mihez kezdenél itt? Megmutattad már eddig is, hogy mit tudsz nélkülem, nincs tovább! Otthon a helyed! Férjhez mész, lesz becsületes neved, és nem mondhatják rád, hogy riherongy... Tegnap kaptam az értesítést az egyetemről, hogy nem engedélyezik a harmadik vizsgádat. Hát onnan tudtam meg, hogy kétszer már megbuktál.

Éva: Nem tűröm, hogy úgy őrködj fölöttem, mint eddig. Ha öt perccel később mentem haza, már az egész utca tudta, hogy merre mentél engem keresni. Tudom, majd elveszed szépen a pénzem, hogy spórolj nekem kelengyére meg bútorra, és ha egy fiatalabb fiúval szóba állok, akkor kiállsz a ház elé pataliát csapni. Nem megyek haza. Aput is ellenem izgatod, hogy én csak lófrálni szeretek, meg flancolni, pedig nincs egy valamirevaló ruhám. Mikor vetted ezt a kabátot is? Két évvel ezelőtt; és kaptam ruhát tavaly tőled? Egész évben nem vettél, mert azt mondtad, az autóra kell. Azért kellett elszöknöm az egyetemi felvételire is, mert ti nem bírjátok az én taníttatásom... Törleszteni kell az autót! Mellettem álltok, mióta az egyetemen tanulok?! Na, jó... kétszer feljöttetek, megnéztetek, hogy megvagyok-e, és megmutattátok Pestnek, hogy nektek autótok is van, elvittetek sörözni, aztán meg se kérdeztétek, hogy haladok a tanulással. Igen. Azt hittétek, hátha beleválasztottam. Diploma lesz a kezemben, ti se költötök rám, majd elvesz egy orvos vagy mérnök feleségül, nekem is lesz autóm, villám, ruhám...

Anya: És mért ne lenne?

Éva: Mert nem kellek neki. Érted?!... Mert senki vagyok. Egy könnyű kis nő, aki beleszeret az első emberbe... Beleszeret és az első vizsgáját sem képes letenni. Pedig tanultam... De hát tehetek én róla, hogy nem tudok jól tanulni?

Anya: Tehát orvos az illető?!

Éva: Mit akarsz csinálni?

Anya: Beszélek vele... Csak nem gondolod, hogy annyiban hagyom?!...

Éva: Nem ígért házasságot!...

Anya: Velem jössz, megkeressük! Nem úgy neveltelek én téged, hogy utcanőként kezeljen!

Éva: Hát nem érted?!... Ő csak úgy bánik velem, ahogy megérdemlem! Nem érted, anyám?! Könnyű vagyok, talajtalan... Nem tartozom senkihez, semmihez. Nem azért nem tudtam helytállni, mert hülye vagyok... csak üres... nincs bennem semmi. Nem adtál nekem semmit az útra. Semmit nem hoztam magammal. Csak azt az egyet, hogy nem akarok úgy élni, mint te!... Nem akarok másokon uralkodni, állandóan az emberek véleményére adni, nem akarok olyan kegyetlen lenni és olyan korlátolt maradni negyvenéves koromra, mint te!

Anya: Hol van az az orvos?!... Hát ki vesz téged ezek után feleségül?! Kinek fogsz te kelleni?! Hát nem mindig azt mondtam neked, csak azt az egyet ne tedd, fiam! Így aztán magadra maradsz. De én ezt nem hagyom annyiban...

Éva: Nekem se kell már.

Anya: Mi az, hogy nem kell?! Kész orvos, elcsavarta a fejed... Egy tizennyolc éves lánynak nem nehéz bemesélni, hogy csak szerelem van a világon és semmi más... És nekem ne beszélj annyi zöldséget! Még hogy én lennék a hibás, amiért te egy férfi ágyába lefeküdtél?!... Szégyentelen! Hogy hívják a pasasodat?... Azt kérdeztem, hogy hívják?... Nem kell félned, nem gorombítom le, nem megyek neki... csak megmondom, hogy mi is jobb házból valók vagyunk, az apád gyárvezető, megvan mindenünk, autónk, házunk, téged szépen férjhez tudunk adni, mert te biztos azt is eltitkoltad, hogy ki az apád meg az anyád. Nem csoda, ha ajtóstul rohant rád. Hogy hívják?

Éva: Varga Péter.

Anya: Doktor Varga Péter. Ebben a házban lakik?

Éva: (Bólint.)

Péter: (Épp kifelé tart a kapun, szembeütközik Éva anyjával. Péter Éva elé áll:) Itt a lakáskulcs, este várlak.

Anya: Kit vár, ha szabad érdeklődnöm?... Az Éva anyja vagyok. Örvendek. Hová indult, kedves doktorkám?...

Péter: Nekem most... kezét csókolom, kezét csókolom... Varga Péter vagyok.

Anya: Nagyon örülök. Éva már sok szépet mondott Önről. Ha megengedi, meghívom magunkhoz, le, a városba. Persze, kisebb hely, mint Pest, de a férjemet megbecsülik, gyárigazgató, szép fizetése, lakásunk, házunk van, és ez az autónk... Amint látja, nem az utcán neveltem fel a lányomat!

Péter: Megbocsásson, kérem, pontban nyolckor a klinikán kell lennem. Kezét csókolom, kezét csókolom, kezedet csókolom...

Anya: És mikor találkozhatunk?

Péter: Sajnos, azt nem tudom pontosan... azt hiszem... mivel kiküldetésbe fogok kerülni.... mielőtt egyéves külföldi tanulmányútra mennék... még szemészetből is le kell szakvizsgáznom. Megbocsásson, asszonyom... (Elviharzik.)

Anya: Ez egy jellemtelen nímand! Ez nem orvos, ez csibész! Indulunk!

— — — — — — — — — — — —

10.

— Éva! Éva! Ébredj fel!

— Péter! — Éva magához szorította a fiatal orvos kezét és megnyugodva elmosolyodott.

— Egész idő alatt a doktor urat emlegette...

Éva hallotta, amint a mellette fekvő fiatalasszony lassan-lassan elmeséli Éva álmát.

— Nem akarok elaludni! Ne engedjetek elaludni!

— Kis csacsim. Aludj el nyugodtan, itt maradok melletted.

Éva kihúzta kezét az orvos kezéből és addig figyelte annak minden mozdulatát, míg megint el nem aludt.

Az álom ismét Pestre ragadta... Péter lakásán van. Egyedül. Este. Felveszi legszebb hálóingét, befekszik az ágyba, és várja haza Pétert. Majd kiugrik az ágyból, megigazítja a virágot a vázában, kis szalagot köt rá, hogy Péter hadd örüljön neki, és bekapcsolja a rádiót. Zene. Bömböl. Kívülről lenyomják a kilincset, Péter jött haza egy orvos barátjával.

Péter: (Kopogás nélkül be, lehalkítja a rádiót, majd közömbös mozdulattal lerántja Éváról a takarót:) Ez itt Éva!

Vendég: Bocsásson meg!

Péter: Jó, jó... hagyjuk a formaságokat. Gyere, nézd meg ezt a beosztást. Szerintem a szívkamránál vétetted el. Tudniillik a műszívnél nagyon fontos a kamrák szerepe. Figyeld csak...

Vendég: Igen, lehetséges, majd kipróbálom holnap. De mindentől függetlenül, a műtét egész jól sikerült. Ez is igazolja, hogy jó volt az elképzelésem a műszívet illetően. Persze, kisebb javításokat okvetlenül kell rajta eszközölni, de az alap jó.

Péter: No, akkor én megyek. Szia. (Kezet nyújt, elbúcsúznak, Évát észre sem veszi.) Szent isten!... Már nyolc óra! (Elrohan.)

Vendég: Ő az inspekciós...

Éva: És maga?

Vendég: Én... csak... el is mehetek... Munkatársak vagyunk. Együtt dolgoztunk ki egy műszívet... Várakozáson felül sikerült.

Éva: Sose beszélt nekem Péter a műszívről... Szégyellem így magam... hálóingben... Felöltözöm és elmegyek.

Vendég: Hm... késő van már. Inkább majd én. Csak azért maradtam, mivel Péter megkért...

Éva: Mire?

Vendég: Semmi, semmi... csak ha... hogy is mondjam... én ismerem őt, évek óta együtt dolgozunk...

Éva: Értem. Attól fél, hogy a nyakán fogok maradni... Mi is történhetett velem?... Velem ilyent még senki nem csinált... Senki! Forduljon el, kérem... Felöltözöm. (A vendég elfordul, Éva öltözik.) Mondja meg neki, hogy szívből gyűlölöm! Nem azért, mert hittem neki, mert mást képzeltem a helyébe... nagyon megalázott...

Vendég: Csak pillanatnyilag. Úgy értem, Péter egy pillanatra elvesztette az eszét. Vagy a szívét... Szóval, megmentett egy tizenhat éves, gyönyörű lányt... Beleszeretett. De ez elmúlik. A kislány bácsinak nézi. Péter huszonnyolc éves.

Éva: Elmegyek... (Tovább álldogál, majd leül a díványra.) Azt hiszem, én már soha többé nem leszek az, aki voltam. Nem tudom magam becsülni... El szeretnék tűnni a világból... meg szeretnék halni. Ne, ne féljen, nem fogok meghalni. Csak megsemmisülni. Eddig se voltam több egy gyors lélegzetvételnél. Olyanféle mozdulat él már bennem napok óta — csak erre az egyféle mozdulatra reagálok már — mintha arcul köpött volna valaki, és azt kellene letörölni. Nem tudok maradni és nem tudok elmenni. (Cseng a telefon, a vendég felveszi. Egy hang:)

Hang: Ott van még?

Vendég: Igen... igen...

Hang: (Türelmetlenül.) Küldd már el! Mire vársz?!

Vendég: Jó... igen... (Leteszi a kagylót.)

Éva: Péter volt... elmegyek... Pontosan úgy ad rajtam túl, mint rossz filmekben a ringyókon. Valóban olyan vagyok, akit úgy kell elüldözni?...

Vendég: (Nem válaszol.)

Éva: A lakáskulcs... a kapukulcs... A mosodába egy jegyzék... más nincs... (Elmegy az ajtóig.) Már nem lakom a kollégiumban... akinek két bukása volt, az nem lakhat ott. A viszontlátásra...

Vendég: Csókolom a kezét.

Éva: (Az ajtó előtt igazít valamit a ruháján, keres valamit, megfordul:) Mondja meg Péternek... mondja meg neki, hogy gyűlölöm.

Vendég: Megmondom... bár megértheti, mi megy most végbe benne... Szerelmes lett abba a lányba, akit megmentett. Egy emberbe, akit ő újrateremtett.

Éva: Nagyon megalázott... Megalázott...

Vendég: Kikísérem, Éva.

Éva: Értem... ne fáradjon. Nagyon udvariasak... (El.)

Péter: (A főbérlő lakásából be.) Bevette a mesét?

Vendég: Lehet. Nagyon odavan.

Péter: Nem szeretem az ilyen érzelmes marhaságokat. Jössz? Megiszunk valamit. Barackot, jó lesz?

— — — — — — — — — — — — — — — —

Éva nagy kofferekkel áll a Keleti pályaudvaron. A bőröndökön ül, egymás után fütyülnek el mellette a vonatok. Az egyikről Péter száll le. Megfogja Éva kezét és húzza hazafelé.

Péter: Na ne tettesd magad, mindent elölről akarsz kezdeni? Gyere már!... Jó, megígérem, nem leszek többet olyan... Honnan tudtam volna, hogy benned még az is konfliktust okoz, ha meglebbentem rajtad a takarót.

Éva: Még az is!... (Megmakacsolja magát.) De nem is erről van szó.

Péter: Na, gyerünk, gyerünk, ne add a szentet. (Húzza.)

Éva: Állapotos vagyok.

Péter: Mi vagy?! Elment az eszed?! Kitől vagy te állapotos?! Új trükk?! Még hogy állapotos vagy...

Éva: De lehet, hogy elvették...
(Félig fölébred.) Ó! Már nem tudom, mikor vagyok ébren és mikor álmodom...

Péter a kezét simogatja, és a fülébe súgja:
— Ha tőlem az lettél volna, te lettél volna a gyerekeim anyja. Szerettelek, Éva... sokszor kerestelek már... én hajlandó lennék mindent újrakezdeni...

Éva: Nem lehet... én nem tudok... te melletted sose tudnám meg, hogy milyen vagyok... hogy mire vagyok képes... *ember* szeretnék lenni, Péter... és boldog is... te mindig csak felülről láttál engem, mert nem volt szükséged rám. A férjemnek szüksége lenne rám... Rossz ember a férjem, Péter. Szeretetlen és durva... de szüksége lenne rám... meg a gyerekre is.

Péter: Ne sírj... látod, mikor velem voltál, sose sírtál...

Éva: Most se... Te, Péter, hidd el, hogy egyszer én boldog leszek. Te, Péter! Én nem vagyok rossz.

Péter: Nem vagy rossz és nagyon szép vagy... Mondd, gondoltál azóta rám?
Éva: ...Sokat. Azt hiszem, azt a műszívet el kellett volna mondanod nekem...
Péter: Miféle műszívet?... kis csacsi... kis csacsi... Bocsáss meg...

— — — — — — — — — — — —

Éva három napig volt a klinikán. Gyula taxival várta. Még karcsúbban, még szebben jött haza, még elgondolkodóbb lett a szeme, lágyabbak a mozdulatai, mint azelőtt.

Gyulával együtt jártak haza vonattal a falura. Gyula befűtött a kályhába, Éva takarított, s közben el-elgondolkozott a klinikai álmain. De nem kereste Pétert. A szomszédok összenéztek a fejük felett.

11.

Nyár eleje volt. Évának elkészült az új kosztümje, hercig kis kalap hozzá, nem is bánta, hogy a mai napot arra szánták: szórakoznak, s nem utaznak ki a tanyára. A szálloda sokba kerül, s mindennap nem mehetnek oda, ha házastársakként is találkozni akarnak. Gyula nem szeret a városban, Éva szüleinél maradni éjszakára. Éva nem akar mindennap vitatkozni anyósával, etetni a disznókat, nevelni a csirkéket. Legjobban azt szeretné, ha Gyula se vágyakozna ki az anyjához. Ezért is ment bele időnként a szállodai megoldásba.

A Kunyhóban találkoztak hivatal után. Gyula érkezett előbb, feketét ivott.

— Mit parancsolsz? — kérdezte Évától, amikor az leült.

— Nem tudom.

— Fél deci diót és egy limonádét — rendelt Gyula Éva helyett.

A pincér hajbókolva köszönt Évának és felvette a rendelést.

Éva mindezt élvezte. Az „előkelőséget", ahogy Gyula viselkedni tud, a hanyag eleganciát, ahogyan rendelt, és a gavallériát.

— A pénzt kivetted a bankból?

— Kivettem. — Gyula számolni kezdte a százasokat. — Mindössze hétezer... a Tied — dobta a felesége elé.

— A miénk. Apu nekünk adta. Kettőnknek. A lakásra.

— Semmi az egész — legyintett Gyula. — Pár darab százas. Kiszúrta vele apád a szemünket. Hétezerből hogy fizetsz ki harmincezer forintot szövetkezeti lakásra? Ők autót vásárolnak maguknak, kétszer annyit elköltenek egy hónapban szórakozásra, mint amennyit én keresek, és még én nem vagyok a jó nekik... De hagyjuk az egészet. Csak... olyan minden, mint egy rossz varázslat — szórta maga elé az asztalon a százasokat...

Öt perc alatt megtelt barátokkal a Kunyhó. Filléres alapon kártyázni kezdtek. Éva nem mert elmozdulni férje mellől. Folyton a fülébe sugdosott:

„Tudod, hogy most akartuk megvenni neked azt a kék öltönyt..." „Ne feledd, hogy el kell mennünk!" „Mit ígértél?" „Menjünk már, mert becsukják az üzleteket!"

Gyula szerencsével játszott. Nyert és fizetett. Újból nyert, tehát ismét fizetett. Mindenkinek fél deci rumot...

Reggelfelé abbahagyta a játékot, elment Évával a fürdőbe, aztán elindultak a hivatal felé. Éva alig állt a lábán a fáradtságtól. Gyula szintén. A Széchenyi téren végül is visszafordultak.

— Betelefonáltatsz az apáddal a munkahelyünkre, és kész. Örülnek majd, ha az öregnek tehetnek valami szívességet — mondta Gyula.

És Éva betelefonáltatott az apjával a bankba, hogy nem tudnak bemenni dolgozni, mert Gyula rosszul lett az este.

Otthon feketét főztek, és ölelkeztek. Éva anyja benézett hozzájuk. Megállt az ajtóban és vejére bámult.

— Nyitva hagytátok megint a kaput.

— Nyitva is volt.

— Mert vártunk benneteket. Egész éjjel nem hunytuk le a szemünket...

Gyulának ezen nevetnie kellett, s közben az ágy mellé dobott alsónadrágját hajigálta a levegőbe. Tímárné kifordult a szobából.

„Milyen furcsa az élet"... elmélkedett kint. Ő hozzá nem ment volna ehhez az emberhez, hiába huszonhat éves, hiába sportcsillag és hiába hódítja sorra a nőket... Olyan kiélt ez az ember... És az az undorító bűz állandóan a szobájukban; mintha egyre a kocsma töményen megromlott levegőjét árasztanák magukból. Éva pedig, amilyen büszke volt mindig a szüleivel szemben, most olyan bárgyú és tehetetlen... Képes az apja protezsálását elfogadni, hogy a férfi mellett fekhessen még nappal is.

Gyulának jó hangulata volt. Rózsaszínben látta a világot. Az egyetemről be-

széltek ismét. Mind a ketten beiratkoznak a jogra, s öt év múlva felköltöznek Pestre.

Csodálatos napjuk volt. Gyula árasztotta magából a gyengédséget, s Éva sütkérezett benne.

— Jó lenne mindig tudni azt, hogy biztonságban vagyunk — mondta Gyula.

Éva megsimogatta férjét és biztatgatta. Kezdik mindjobban megismerni egymást. A szerepek kezdenek mindjobban fölcserélődni. Éva érzi, hogy férje sokszor menedéket keres mellette. Nem tudja, miféle megnyugvást szeretne találni, de Gyula valamiképpen megsebzett ember, akin segíteni lehet, akin segíteni kötelesség.

S mint minden alkalommal, elhangzott a már jól ismert mondás:

— Csak te vagy nekem. Ha te elhagysz, nem bírom ki.

Éva egyre simogatja Gyula fejét és így okoskodik magában: „Ha a férfi nem tud felnőtt lenni, ha társra vágyik, akkor az asszony legfőbb kötelessége, hogy alkalmazkodjék a férjéhez."

12.

Éva törzsvendég lett a Kunyhóban. Munka után, estefelé megmártózik az addigra zsúfolásig megtelt mulatóhely fogyasztóközönsége szempárjainak villogásában. Itt állandó a jövés-menés. Itt nyüzsög a kisváros „színe-java". Aki itt megfordul, arról mindenki tud valamit, akit itt nem látni, számításba sem lehet venni.

Éva először csak férje után járt el, később a maga kedvtelésére. A férfiakat először észre sem vette, ma kacérkodik is velük. Gyakran találkoztak itt Gyulával, és együtt indultak haza, vagy a szállodába.

Most Katival is találkozni akart.

A Kunyhóból egyenest a szemközti keresztutcába lehet látni, ahol Éva szülei laknak. Ha az ablakhoz húzódva kinézne a presszóból, valószínűleg kint látná anyját az utcán, amint őt várja haza. Az is lehet, hogy beszélget, éppen róla és Gyuláról.

Éva egy üres asztalhoz ül. A szemközti asztalnál idősebb nő cigarettázik, szintén egyedül. Állandóan Évát figyeli. Éva az öreg nő kutató pillantása elől fölkél s benéz az éttermi részbe, ahol Gyula kártyázik. Szinte elállja az átvezető ajtó rését. A pincér alig tud mellette elsimulni, de Éva nem mozdul arrébb. Egy elegáns férfi is az étterem felé furakszik, talán csak azért, hogy Évába ütközhessék.

— Szabad?...

— Tessék; ugye, elálltam az utat.

Megnézik egymást, míg az ajtóban állnak.

— Nem, nem... egyáltalán nem..., én vagyok a tolakodó — mentegetőzik az ismeretlen, elegáns férfi. — Azt hiszem, hogy nekem már mindent szabad... De mi ismerjük is egymást... Nem emlékszik? Maga adta át nekem a betétkönyvemet, amikor megnyertem az autót...

— Maga lenne az? Most már emlékszem. Valóban... De akkor ígért nekem egy tábla csokoládét.

— Hozom máris. Szavatartó vagyok. De ha megengedi, akkor inkább egy pohárka csokoládélikőrt rendelnék... Megengedi?

Éva a presszórész felé indul, közben férjét figyeli. Gyula idegesen szemléli a fejleményeket. Éva leül asztalához, és nézi az elegáns férfit, amint azon töri magát, hogy saját maga szolgálja ki Évát. Elveszi a pincér kezéből a likőrt, és boldog mosollyal siet Éva felé.

— Megengedi? — és már ülne is Éva mellé az asztalhoz.

— Nem... ne haragudjon — lopva az étterem felé sandít, majd koccint a férfival és isznak. — Egészségére... A szerencséjére... Hogy egy másik kocsit is nyerjen.

— Nem kellene még egy... Minek? Inkább egy csinos, kellemes nőismerősre lenne szükségem... Vár valakit?

— Nem, nem... — mentegetőzik Éva. — Csak munkaidő után el szoktam ide jönni... Jó egy kis kikapcsolódás...

— Akkor hát megengedi?

— Nem, nem! — rémül meg Éva, hogy az idegen le akar melléje ülni. — Megyek már! Csak egy percre jöttem.

Gyula abbahagyja a kártyázást, és átjön az eszpresszós részbe. Gyilkos tekintettel méri föl Éva minden rezdülését. Az idegen észreveszi ezt, Évára emeli tekintetét, s nagy tisztelettel szól hozzá:

— Értem..., akkor majd máskor... Én is ide szoktam járni, és most majd sűrűbben fogok benézni. Hova menne az ember ilyen kisvárosban? Presszó meg

mozi, a liget nyáron, aztán újra a presszó és újra a liget... Csókolom a kezét, megbocsásson az alkalmatlankodásért.

Éva biccent, s míg a férfire mosolyog, férjét figyeli, aki konyakot iszik, Évát méregeti a szemével, majd visszamegy az étterembe.

Az idős nő, aki Évával szemközt üldögélt mindeddig, Éva arcába néz és sárgás vigyorral kérdezi:

— Megengedi, kedvesem, hogy leüljek?

Éva gondolkodni látszik egy percre, s nem is hallja, amint az öregasszony másodszor is megkérdezi:

— Megengedi, kedvesem, hogy leüljek?

S hogy Éva ránevetett, leült.

— Várok valakit... — eszmélt fel hirtelen Éva —, de... ha akarja, tessék.

— Maga asszony, ugye?

— Igen.

— Mondja, kedvesem, szokott maga főzni is?

— Igen! Szoktam! — válaszol Éva ellenségesen.

— És mosni, vasalni? Meg takarítani?

— Mosok is, vasalok is, főzök is és nyolc órát dolgozom a bankban, komoly szellemi munkával töltöm azt a nyolc órát, és ha elmegyek valahová, akkor azt akarom, hogy ott senki ne zavarjon!

— Á, hogy ne zavarja senki... öregasszony... Tudom én azt, látom magán...

Éva felugrik, menni készül.

Gyula kijön az étteremből, mihelyst meglátja, hogy Éva feláll, a pincérhez szól: szól:

— Egy hosszú duplát a feleségemnek... Ülj le, ha eddig tudtál várni! Fél óra múlva én is megyek.

Éva végigméri az öregasszonyt, majd Gyula után indul az étteremben.

Éva Gyula mögött kibicel. Férje féllábú barátja nem titkolja, mennyire el van ragadtatva Évától.

Éva, hogy elkerülje tolakodó pillantásait, kinéz az ablakon. Szülei villaszerű házát látja. A sarkon áll és jobbra-balra nézeget az anyja. Őt lesi. Pedig hányszor megmondta neki, ne izguljon érte, hagyja magára, de csak fürkész jobbra-balra, megállítja a gyalogjárókat, és sopánkodik előttük. Biciklisek haladnak el a házuk előtt, köszönnek az anyjának, az asszonyok leállnak vele beszélgetni. Ott az a kis öregasszony is, aki mellé ült a presszóban! Leolvassa szájukról beszélgetésüket:

Idős nő: Jónapot, szomszédasszony. Láttam a kedves lányát... Őt várja? El van az most foglalva, kedvesem. Teszik annak most a szépet. Leitatják azt most, kedvesem, elzüllik, mint a Kuvalda lányai... nem átall az idegenektől sem elfogadni italt, s ki tudja, mi célból? Majd meglátja, kedvesem, nem vezet az ilyen jóra...

Anyja: A vendéglőben van, ugye?

Idős nő: (Részvéttel, sajnálkozva bólogat.)

Anyja: Hogy ez a gyerek kisírja a lelkét is. És nem lehet neki beszélni, hogy kapna ő még hozzávalót. Fiatal, csinos, hát kell neki az a züllött ember?

Idős nő: (Bólogat.) Úgy, úgy, elzüllik az már menthetetlenül.

Éva sajnálni kezdi anyját, legszívesebben fölkelne és feléje sietne, hogy egyszer legalább elbeszélgessenek őszintén egymással. „De miről is?!" — döbben belé mindjárt a kérdés.

Legalább elzavarná az öregasszonyt. Az anyja meg miért áll le megtárgyalni őt?!

Az öregasszony most már állandóan bólogat, az anyja hadarászva sápítozik, Éva már nem akar kinézni az ablakon. Mégis, szinte cseng a füle a hangjuktól — amit fizikálisan nem is hall:

Anyja: Állandóan jár utána. Ha most megtalálta, majd éjfélkor jönnek haza. Ha ugyan hazajönnek, és nem a szállodába. Olyan bűz van a szobájukban, hogy én azon csodálkozok, hogy az én Évám, aki olyan büszke, és olyan tiszta volt, hogy tud meglenni abban a mocsokban... Mert nem takarít!... nem... ha én ki nem takarítok, akkor ott nap mint nap vetetlen az ágy, szellőzetlen a szoba... És lefekszik mellé. Lefekszik a részeg férje mellé, hogy nem sül ki a szeme.

Idős nő: Nem sül ki, kedvesem... ne is keseregjen, az a lány egy... az az asszony árulja magát!

Most biztosan összeesik az anyja! Éva minden porcikájában remeg már, az öregasszony még mindig nem megy el az anyja mellől.

Éva gyorsan öltözködni kezd.

— Mondtam, hogy félórát várj! — kiált rá Gyula, és lerántja maga mellé. — Itt maradsz!

Éva a kis kosztümkabátban úgy gubbaszt Gyula mellett, mint egy ázott madár, s közben az anyja hangját hallja, aki egyre panaszkodik az öregasszonynak...

Anyja: Nem lehet azt megbüntetni! Nem lehet azt kidobni! Ha mi kidobjuk az ajtón, Éva beengedi az ablakon. Ha meg összevesznek a lányommal, kiáll a Fő utcára, az a szemét férje, és miránk minden ocsmányságot kiabál. És röhög szemtelenül! A népek meg megvetnek bennünket, mert hagyjuk a lányunkat összeverni, ha neki úgy tetszik, akkor a Fő utcán... És hiába mondom neki: Te, ez az ember nem a feleségének tart téged, még a szeretőjének se! Mert egy rendes szeretőt megbecsülnek, de ez?! Csak akkor jön el, az ablakon át hozzád, amikor már nem kap magának más nőt!

Az öregasszony sűrű bólogatások közben elmegy végre; Éva megnyugszik egy percre.

13.

Éva csak nagy veszekedések árán tudta hazacitálni férjét. Otthon bevonultak a szobájukba, ott folytatták a vitát.

Gyula lehajtott fejjel ült a sezlonon. Éva behozta a konyhából a kenyeret, s amikor anyja nem láthatta, a speizből egy szardíniásdobozt és egy üveg lekvárt is bevitt a szobába. Ettek. Ekkor már tüntetőleg nem beszéltek. Végül is Gyula törte meg a csendet:

— Mit jársz-kelsz úgy, mint egy mártír? És egyáltalán, mit akarsz folyton tőlem?

Éva ránézett, mivel azonban megfogadta, hogy nem szól hozzá, tovább evett.

Gyula abbahagyta az evést, és lerúgta lábáról a cipőt.

Éva nem szólt.

Gyula kiment a fürdőszobába, és nyitva hagyta a csapot. Mikor visszajött, még mindig zuhogott a víz.

Éva nem tudta, meddig bírja még szótlanul ezt a sok megjegyeznivalót.

A macska bejött a konyhából, és Gyulához dörgölődzött. Gyula felállt, és ruhástul végigfeküdt az ágyon.

A macska most Évához ment, és dorombolni kezdett mellette. Éva ellökte magától a macskát, s papucsával belerúgott a fenekébe.

Gyula egy pillanat alatt mellette termett és fojtogatni kezdte. Évának nevethetnékje támadt, és esze ágában sem volt védekezni. Érezte, amint Gyula keze remegni kezd a nyaka körül. „Milyen gyenge jellem", villant át az agyán, és az arcába nézett, Gyula rázni kezdte. A vállán rángatta a ruhát, a hajába kapott bele, mire Éva mellbe vágta. Még dulakodtak egy ideig hangtalanul, szuszogásukat visszafojtva. Végül is megnyugodott Gyula, Éva megszabadult a férfikaroktól.

Pár pillanatig tartott, nem tovább, de Éva úgy érezte, ebben benne volt az eddigi életük, a sivár lelkük, Gyula rezignált züllöttsége és az ő menthetetlen magáramaradottsága. Ebben a verekedésben — akár egy csorba tükördarabban — látta meg Éva, hogy mindig is egyedül volt, akkor is, ha Gyula ölelte, akkor is, ha Gyuláért aggódott. Tulajdonképpen kár minden mozdulatért, amit Gyuláért óhajt tenni, mert Gyulát más nem érdekli, csak a szesz, a barátok és a nők. Belőle is legfeljebb egyetlen testrész...

Hajnalfelé az ágyába feküdt Gyula. Éva sírni szeretett volna, de Gyula fölényes magabiztossága legyőzte Éva „álszemérmét" — ahogy Gyula szokta nevezni az ilyen női ellenállást —, és kibékütek.

Éva még délután is úgy érezte, hogy végképp kitaszított. Úgy érezte, megalázták, s ő hagyta, hogy azt tegyenek vele, ami a másiknak jólesik. Mert a férfi gerjedelmét tiszteletben kell tartani, mivel a férfi olyan állat, aki évezredeken át kormányozta az emberiséget. S a nők olyan állatok, akik évezredeken át alkalmazkodtak hozzájuk.

Addig töprengett, míg elhatározta, hogy üdülni mennek. Tulajdonképp ez is Gyula akarata lenne, bár lehet, Gyula tavaly óta meggondolta a nyaralást. Éva mégis beleélte magát a gondolatba, azt remélve, hogy üdülés közben egymásra találnak majd. És ha nem... ha nem, akkor Éva elválik. Akkor pontot tesz a Gyula-ügyre, megpróbál nélküle élni.

Telefonált. Gyulának nem nagyon tetszett az ötlet. Nem is tudta hirtelen, hova is kívánkozzék. Csak úgy, találomra, hirtelenében mondta azt, hogy a Balaton mellé. Egy kikötése volt: hogy újabb ötezer forint nélkül nem indul el. Ha Éva elő tudja teremteni, akkor megy, ha nem — akkor maradnak.

Éva lázasan pakolt. Reménykedett. Végre elmennek üdülni, és egymásra találnak... Gyula részére nem sokat tudott csomagolni, mivel ruháit az anyjáéknál, falun hagyta, hozzájuk. — Éva szüleihez — csak időnként járt aludni.

A vonat este nyolckor indul, igaz, hogy Gyula addig százszor hazaérhet, de már öt óra, és az anyja minden öt percben megkérdezi:

— Gyula még mindig nem jött meg?!

Hat órakor Éva taxit hívott, s Kati lakására hajtatott. Kati nem volt otthon. Elment hát a „sántához". Tudta Gyula legjobb barátjának a címét — véglegesen az agyába vésődött, amikor Gyula részeg fejjel, valamikor régen — kibökte.

Képzeletben már sokszor járt a sánta barát lakásán: Gyula elbeszélése nyomán megelevenedtek előtte az ottani kanmurik.

Otthon volt a „sánta". Sőt, mintha örült volna, hogy Évának valami szívességet tehet. Beszállt ő is a taxiba és bemondta:

— Tómalom 7. — A taxit a sánta barát fizette, a világért sem engedte volna Évának...

„Gyönyörű villa", állapította meg magában Éva.

— Mit keres itt Gyula?

— Éva, legjobb lenne, ha én nem is mennék magával. Ebből még botrány lesz.

Az esti szürkületben jól látható volt a rózsák sokasága, kellemes illatuk különös borzongást váltott ki a fiatalasszonyból — kivált, amikor a teraszon észrevette a színes lampionban égő villanyt. Pedig hangulatos és diszkrét volt így, kívülről a ház.

— Kik lakják ezt a villát?

— A „grófék".

— És mit keres itt Gyula?

Valamelyik szobából, a redőnyök mögött világosság szűrődött ki. Most gyújthatták föl a villanyt. Ahogy ez Éva fején átcikkant, már el is oltották. Sehol egy hang... A sánta barát belekarolt Évába, és óvatosan vezetgette a lépcsőkön fölfelé.

— Ha nem találjuk itt Gyulát, lekéssük a vonatot.

— Itt találjuk!

— Mit keres itt?

Csend. Mintha senki nem lenne a házban.

Kopogás nélkül léptek egy nyitott, sötét szobába. Kintről, az erkélyről valamelyes fény beszűrődött ugyan, de bútort nem látott a szobában Éva. Pár darab bőrzsámoly és egy nagy demizson tűnt a szemébe. Utóbbiba beleütközött, amikor a szobába lépett.

A magnetofon halk tangót játszott. A szoba másik sarkában imbolygó, táncolópárt pillantottak meg. Később mások arca is eléjük derengett.

Amikor ismét fölgyulladt a másik szobában a villany, Éva látta, hogy mindenki mezítláb van.

Egy fiatal férfi jött elébük a másik szobából.

— Szia, Pista.

Pista: Na, mi újság? Minden rendben?

Sánta: Óh, yes.

A sánta barát halkan, dörmögve mutatta be Évának a sötét szobában tartózkodókat:

— Az a vörös lány ott Ännchen, röviden: Änn. Német. De azért jól beszél magyarul. Aki vele táncol, az Pista, a szomszédos község hentesének fia, akinek annyi pénze van, hogy zsebre vág itt mindenkit. Akik a bőrpuffokon ülnek, azok, akik föl vannak öltözve, látja... A fiú egyetemista srác... nagyon belevaló. Fogadni mernék, az a kis nő, akivel beszélget, egészen új... persze, még csak beszélgetnek... Egy vörös hajú fiú is van még a szobában, látja? Szólóban. Tökrészeg. Az, aki minduntalan Ännel, a német lánnyal akar táncolni.

Änn: Hagyj már békén, nem táncolok veled, részeg vagy!

Vöröshajú: Freulein!... csókolom a kezét... ne add a szentet... my fair lady, sinyorita bella... imádlak!

Gyula: (Kiordít a másik szobából:) Miért nem küldtek már el valahová?!

Éva a sántához bújik, ijedten húzódik a háta mögé, mikor meglátja Gyulát alsónadrágban, mezítláb, és megismeri a hangját.

Änn: Nem tehetem, ha egyszer imád!

Vöröshajú: Ich liebe dich!... Ich liebe dich!... Mich... deine schöne Gestalt...

Gyula visszamegy a másik szobába. A puffról fölemelkedik az elegáns nő, aki eddig csevegett valakivel:

Fúj! Nem bírom a részeg embereket.

Elegáns fiú: Pedig amúgy nagyon kedves srác. Beleesett a strandon Anniba... És te mit csináltál ma?

Elegáns nő: Zöldborsót vettem a piacon. De anyu azt mondta, hogy becsaptak, mert olyan öreg, szódabikarbónát kellett beletenni, hogy megpuhuljon.

Férfi: Pedig könnyű megtudni, hogy melyik a fiatal. Látszik, hogy nem te szoktál bevásárolni... Megnézed, s ha nem haragoszöld a burka, és a szálkáját nem lehet lehúzni, akkor fiatal.

Nő: Azt tudom! A zöldbabot és is tudom, hogy melyik a fiatal, de én most a borsóról beszélek.

Férfi: A borsóról beszélek én is. Amikor...

A sánta barát Évába karol, úgy beszél hozzá:

— Képzelem, micsoda olcsó kis fűzgékkel főzi a nőt. De ez a Misa mindig ilyen nőket csíp föl. Dumál nekik két alkalommal... előbb megfőzi, azt mondja, csak így szereti enni. Élvezi, hogy belehabarodnak a nők, mert azt hiszik, Misa, az más... Fogadni mernék, Juhász Gyuláról vagy Amerika felfedezéséről dumálnak később, betartják a három lépés távolságot, még a kezét se fogja meg, hogy aztán két nap múlva rárontson...

Éva a másik ajtóhoz lopódzott, a sánta utána. Hirtelen megdermedt: mintha Kati hangját hallotta volna... Nem hallucinál, ez valóban Kati!

Kati: Éva tudja, hogy itt vagy?

Gyula: Fenéket. Otthon vár. Megígértem, hogy elmegyünk üdülni. Valahonnan szerzett is hozzá pénzt... Unom már. Egész idő alatt nyavalyogna, és le se szállna a nyakamról.

Kati: Abból rendezted az összejövetelt?

Gyula: Majdnem.

Kati: Egyszer hozd el.

Gyula: Minek? Mozdulni se tudnék tőle.

Kati: Nem olyan biztos. Én jobban ismerem. Föltalálná magát... És egyáltalán nem olyan szívbajos, mint ahogy te azt gondolod.

Gyula: Na, jó, jó...

— Änn... Änn... mi lesz már itt? Hallod? — tolakodott a Vöröshajú a Gyuláék szobájába. Ahogy kinyílt az ajtó, Éva nem látott ott semmit és senkit.

Vöröshajú: Änn... gyere, elmegyünk innen a fenébe...

Änn: (Visszahúzta a másik szobából, Éva megkövülten bámult utánuk.) Gyere, ide szépen leülsz, úgy... nagyon jó... jó kis fiú vagy, és szépen nézel engem... Na, hogy nézel? Így... Így, most nagyon jó lesz. Lehet csukott szemmel is. Na most nagyon okos fiú vagy... úgy... majd mesélek is neked, csak aludjál.

Éva közelében megint az elegáns nő szólalt meg.

Elegáns nő: Lehet, hogy bent fognak tartani az egyetemen. Sőt, majdnem biztos. Persze, akkor sem ijedek meg, ha valamelyik gimnáziumban kell majd tanítanom. Szeretek tanítani, és az se jó, ha minden egyből sikerül az embernek. Én nem tartom magam kiváló fejnek, én szorgalmas vagyok. Eredeti gondolataim se igen vannak, de hát azt mondták, nagyon jó közösségi ember vagyok... Igaz is... a legutolsó dolgozatom, amit az irodalomtörténeti diákkörön olvastam fel, nagy feltűnést keltett. A mai olasz filmművészetről írtam. Antonioni s a többi, s a többi. Még a tanáraim is gratuláltak. Jó érzés volt... Viszont, ha bent maradok az intézetnél, az olyan dolog lenne, mintha mindjárt felülről kezdeném. És ha én már rászánom magam valamire, akkor nagyon alaposan akarom csinálni. A tanítást is, a kutatást is, azért lenne jó egy ideig kint tanítani.

Férfi: Igen... megértelek...

Pista: Elaludt. Tegyétek a lépcsőre. Legalább nem tud elmenni senki.

A vörös hajút ráfektették a lejárati lépcsőre. Pista és Änn rögtön, vadul csókolózni kezdett.

Éva: Okvetlenül megkeresem Gyulát... Maga tudta, hogy ez ilyen hely? És kivel van?... Katival?!... Kati is itt van? És a grófék lánya?

Sánta: Tizenhat éves. De húsznak néz ki. „Szegénykének" más öröme nincs az életben. A szülei szerint...

Éva: És Gyula honnan ismeri?

Sánta: Tőlem kérdezi? Igaz, engem is hívott Gyula, csak... voltam már én házi bulin..... Amolyan tökéletes házi bulin.

Éva: Hogy-hogy „tökéletesen"?

Sánta: Menjünk be ide, ebbe a kicsi szobába balra. Itt tartják a piát. Igyunk egy kortyot.

Éva: Pohár nélkül?

Sánta: Pohár nincs.

Éva benyit az apró szobába:

— De hiszen egy lélek sincs itt!

Sánta: Na!...

Közben valahol a magnóra új lemezt raktak fel.

Sánta: Táncoljunk?

Éva: Nem. Tulajdonképpen... Elment a vonatunk, üdülni készültünk, és a pénz sincs nálam. Csak a vonatjegyek. Otthon a ruhák szanaszét hevernek...

Vöröshajú: (Ordítva feléjük dülöngél.) Änn! Änn! Nincs több zene! Értitek?! Änn*t* nem láttátok?

Éva: Nem... menjünk innen, félek. Legjobb lenne, ha maga körülnézne, én félek. Kihívná Gyulát? Szeretnék vele beszélni...

Vöröshajú: Elment a Pistával! A szomszéd hentes fiával... és a vöröshajút dobták... Részeg disznó vagyok! Értitek? Négy napja iszok és iszok, és iszok... és Änn mindig mással megy el. Önkritika?! Meg kell találnod! De hol?! A sátorban? Az én sátramban? De hiszen fölajánlottam neki... Az én csodálatos szívem... Itt nem mehettek ki! Itt én feküdtem... csak a testemen keresztül! És a testemen keresztül?! Lehetséges ez?!... Lehetséges? Megeshetik... Esetleg megfordultam... esetleg... megnézzük mindenesetre... De hiszen, ha itt feküdtem, akkor idebent kell lenniök! Zene! Änn! Änn! És ha itt van? És ha a Pistával van? Minden valószínűség szerint... akkor... leviszem a sátorba... hiszen felajánlottam neki... Szabad? (Kivilágosodik a szoba.) Adjatok nekem is zsíros kenyeret! Olyan éhes lettem! Na, adj egy harapást! Istenemre, ez fölséges! Még egyet! Änn*t* keresem... Mégis a sátorba mentek... hiszen felajánlottam neki... (Keresi a rekamién, alatta: Änn messziről nevetni kezd az egyik ágyból. A Vöröshajú betántorog a másik szobába, Katit kezdi csókolgatni, mivel azt hiszi: Änn.)

Éva is ott hagyja az apró helyiséget, egy lépéssel bent van már a másik szobában, de senki nem hederít rá. Először alig mer szétnézni, Gyulát sem veszi észre az első pillanatban, aki Kati mellett fekszik.

Vöröshajú: Änn! Ich bin... hát idefigyelj... ich várta... gyere a sátorba!

Gyula: Hagyd. Ez nem Änn. Feküdj vissza... Tökrészeg vagy még mindig, mit kezdenél vele?

Vöröshajú: Négy napja várok erre a percre... Änn!

Kati: Menj innen... utállak, te vörös ló!

Gyula: Vörös ló... nagyon eredeti... A vörös ló és a vörös Änn!

Vöröshajú: (Nyomorgatni kezdi Gyulát. Gyula kiugrik az ágyból, Kati mellől; összeverekednek. Änn kiabál, Kati nevet, az ajtóból egészen előrejön Éva, mögötte a sánta „jóbarát".)

Éva: Aljasok. Az ötezer forintot kérem.

Gyula: Megőrültél?!

Éva: Nem.

Gyula: Nincs nálam... Mit jössz ide hisztizni? Persze, elhoztad a pasasodat is! Te! Csak annak nem fekszel le, aki nem akar megkapni! Itt van az ötezer. Itt van!

Gyula pár darab százast szétszór a földre.

Éva rárohan Gyulára és ütni kezdi.

Gyula: (Fél kézzel ellöki magától Évát, és int Katinak, hogy szedje össze a pénzt.) Szedd össze neki és kirúgom!

Kati: (Fölkel az ágyból, és futni akar. Éva nekiugrik.)

Kati mezítelen lábával belerúg Évába, aki elvágódik a padlón.

(Folytatjuk.)